واشنگتن و بروکسل مدعی استفاده روسیه از پهپادهای ایران هستند

کارزار متحدین اوکراین علیه ایران

پنتاگون به مدرکی علیه تهران دست نیافته‌است

گروه سیاسی: متحدین اوکراین کارزار فشرده‌ای علیه آنچه که «استفاده روسیه از پهپادهای تهاجمی ایران» می‌دانند، به راه‌انداخته‌اند. «کارین ژان پی‌یر» سخنگوی کاخ سفید در کنفرانس خبری هفتگی خود مدعی شد که پهپادهای ساخت ایران توسط روسیه در جنگ با اوکراین استفاده شده‌اند.

وی در ادامه اظهار کرد که واشنگتن به اعمال تحریم علیه دادوستدهای تسلیحاتی ایران و روسیه ادامه خواهد داد.

کارین ژین پیر در این زمینه گفت: کاری که ما در اینجا انجام می‌دهیم، فروش این تسلیحات به روسیه را سخت‌تر خواهد کرد. ما در مقابل تهدید ایران در کنار شرکایمان در سرتاسر منطقه می‌ایستیم.

دولت آمریکا اصرار دارد که بگوید ارتش روسیه در حملات اخیر به اوکراین از پهپادهای ایرانی استفاده کرده‌است اما یک مسئول عالی رتبه در پنتاگون در گفت‌وگو با شبکه الجزیره تاکید کرد که «نمی توانیم با اطمینان بگوییم که روسیه در حمله به کی یف از پهپادهای ایرانی استفاده کرده است». در همین حال، «دیمیتری پسکوف» سخنگوی کرملین در واکنش به گزارش‌های منتشر شده درخصوص استفاده روسیه از پهپادهای ایرانی در حمله به کی‌یف گفت: در عملیات مان در اوکراین از تجهیزات روسی استفاده می کنیم که نام کشور روسیه بر آن ها حک شده است.

معاون سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در یک نشست خبری با تکرار ادعاهای پیشین دولت این کشور مبنی بر فروش پهپادهای ایرانی از سوی تهران به روسیه، مدعی شد، آمریکا با متحدان اروپایی‌اش هم‌نظر است که ایران و روسیه در حال تخطی از قوانین و محدودیت‌های بین‌المللی هستند.

به گزارش ایسنا، ودانت پاتل، معاون سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در یک کنفرانس خبری که مشروح آن در وبگاه این وزارتخانه منتشر شده، در پاسخ به این سوال که ارزیابی آمریکا درباره نقش ایران در جنگ روسیه و اوکراین چیست؟ با بیان ادعاهایی علیه ایران گفت: ما از ماه ژوئیه هشدار داده بودیم که ایران برنامه دارد پهپادهایی برای استفاده در جنگ اوکراین به روسیه بفروشد. ما همچنین علنا افشا کردیم که روسیه از ایران پهپاد دریافت کرده و برنامه داشته که صدها نوع پهپاد ایرانی وارد کند و این که متصدیان روس نحوه استفاده از این پهپادها را در ایران آموزش می‌بینند. شواهد گسترده‌ای از به کارگیری آن‌ها[پهپادها] توسط روسیه علیه اهداف نظامی و غیرنظامی در آن‌جا [اوکراین] وجود داشته است. پاتل ادامه داد: تعمیق اتحاد روسیه با ایران چیزی است که تمام جهان، به ویژه در منطقه باید آن را یک تهدید ببینند و هر کشوری باید به آن دقت کند. این موضوعی است که ما از طرف خودمان به دقت آن را رصد کرده و با متحدان و شرکایمان، از جمله در سازمان ملل، همکاری تنگاتنگی داریم تا به موضوع اشاعه تسلیحات توسط ایران به روسیه رسیدگی کنیم. او با اتکا به این ادعاها هشدار داد: هر کسی هر نوع تجارتی با ایران بکند که به نوعی به پهپادها یا تولید موشک‌های بالستیک یا سرازیر شدن تسلیحات از ایران به روسیه ربط داشته باشد، باید مراقب بوده و دقت لازم را به خرج دهند؛ آمریکا در به‌کارگیری تحریم‌ها یا انجام دادن اقداماتی علیه عاملان آن تردید نخواهد کرد. پاتل در ادامه این بحث در پاسخ به این سوال که آیا آمریکا ارزیابی مستقلی دارد که تایید کند حملات پهپادی روز[دوشنبه] به کی‌یف، پهپادهای ایرانی بوده‌اند، توضیح داد: من نمی‌توانم چیزی درباره این گزارش‌ها بگویم اما همان‌طور که در ابتدا اشاره کردم، ما از ماه ژوئیه در این باره هشدار داده بودیم و این فقط به خاطر به‌کارگیری آن‌ها نبود، بلکه موضوع در وهله اول، برنامه ایران برای فروش پهپاد به روسیه بود. معاون سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در پاسخ به این سوال که آمریکا بر این باور است که ایران آماده فرستادن تسلیحات دیگری از جمله موشک‌های کوتاه‌برد به روسیه می‌شود، گفت که گزارش‌های موجود در این زمینه را دیده است اما توضیحی درباره آن ندارد. او همچنین در پاسخ به این سوال که آیا دولت بایدن عقیده دارد که روسیه یا ایران در حال تخطی از قوانین یا محدودیت‌های بین‌المللی هستند؟ مدعی شد: بله ما این طور فکر می‌کنیم. فکر می‌کنم شما امروز شاهد این بودید که متحدان فرانسوی و انگلیسی ما ارزیابی کرده بودند که تامین این پهپادها توسط ایران برای روسیه، تخطی از قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت است و ما با آن موافقیم.

او در پاسخ به این اظهار خبرنگار حاضر در نشست که تاریخ تحریم تسلیحاتی علیه ایران به پایان رسیده است، گفت: تمامش منقضی نشده. علاوه بر این، ذیل قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل، محدودیت‌ها علیه انتقال برخی تسلیحات پابرجاست و این محدودیت تسلیحات غیر از تسلیحاتی هستند که تحت تحریم تسلیحات متعارف قرار دارند. از نظر ما، این پهپادها که از ایران به روسیه منتقل شده و توسط روسیه در اوکراین استفاده شده‌اند، از جمله تسلیحاتی هستند که همچنان ذیل قطعنامه ۲۲۳۱ مشمول ممنوعیت می‌شوند.

ادعای فروش پهپاد به روسیه درحالی مطرح می‌شود که روزدوشنبه ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت خارجه در کنفرانس خبری خود در مورد ادعای مجدد مقامات اوکراینی مبنی بر فروش پهپادهای ایرانی از سوی تهران به روسیه علی رغم تکذیب مکرر این موضوع از سوی مقامات کشورمان گفت: متاسفانه اخباری منتشر می‌شود که مبتنی بر اهداف سیاسی است و عمدتا از سوی منابع رسانه غربی نیز به آنها دامن زده می‌شود. ایران بارها اعلام کرده که یک طرف جنگ بین روسیه و اوکراین نیست. ایران هیچ سلاحی را برای هیچ کدام از طرفین جنگ صادر نکرده است. همانطور که بارها گفته‌ایم سیاست خارجی ایران مبتنی بر مخالفت با جنگ است و در خصوص جنگ در اوکراین نیز ما مخالف جنگ هستیم و متناسب با ظرفیت‌های خود تلاش کرده و می‌کنیم که رویکرد نظامی در این زمینه خاتمه پیدا کند.

انتقاد مسکو از رفتار شرکای اوکراین

ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه در واکنش به اظهارات جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا درباره اعمال تحریم‌های احتمالی علیه ایران به اتهام ارسال تسلیحات به روسیه، در کانال تلگرامی‌اش نوشت: آیا جوزپ بورل به موضوع بمباران نورد استریم رسیدگی کرده است؟ ظاهرا پس از اظهارات واشنگتن درباره منافع آمریکا در متوقف کردن تامین گاز از طریق این خطوط گازی به اروپا، تمایل شدید اتحادیه اروپا به انجام دادن تحقیقات در این باره کاملا از بین رفته است. آن‌ها تصمیم گرفتند یک‌باره سراغ ایران بروند. اظهارات زاخاروا در پی این مطرح می‌شود که«جوزف بورل» به موازات آمریکا تاکید کرد که اتحادیه اروپا به دنبال دلیل قاطع درخصوص دست داشتن ایران در حمله نظامی روسیه به اوکراین است.

پیشنهاد قطع روابط کی‌یف با تهران

در شرایطی که نه واشنگتن و نه مسکو مساله استفاده ارتش روسیه از پهپادهای ایرانی را رسما نپذیرفته‌اند ، کی‌یف با شدیدترین لحن مدعی این اتفاق شده‌است. در همین راستا، دیمیترو کولبا وزیر خارجه اوکراین امروز سه‌شنبه اعلام کرد که پیشنهاد قطع روابط دیپلماتیک کشورش با ایران را به ولودیمیر زلنسکی رییس جمهوری اوکراین ارائه کرده است. به گزارش رویترز، کولبا در یک کنفرانس خبری دلیل ارائه این پیشنهاد را مسئله ادعایی استفاده مسکو از پهپادهای ایران مطرح کرد؛ ادعایی که ایران قویا تکذیب کرده است.

وی همچنین عنوان کرد که کی‌یف یک درخواست رسمی برای دریافت سریع تجهیزات دفاع هوایی به رژیم صهیونیستی ارسال کرده است. طرف‌های غربی در کارزار ادعایی به دنبال وضع تحریم‌های جدید ذیل تحریم‌های غربی در جنگ اوکراین هستند. طرف‌های غربی در حمایت از کی‌یف توافق کرده‌اند هرکشوری که با روسیه معامله تسلیحاتی داشته باشد را مورد تحریم های شدید قرار دهند. آنها البته مدعی محدودیت‌های سازمان ملل متحد علیه تهران نیز هستند اما این نگاه به لحاظ حقوق بین‌الملل بنا به دلیل پایان محدودیت‌های ایران راه به جایی نخواهد برد.

خوش‌بینی اولیانوف درباره تحقق احیای توافق هسته‌ای

نماینده روسیه در مذاکرات وین در پیامی نسبت به چشم‌انداز احیای توافق هسته‌ای در آینده‌ای نزدیک ابراز خوش‌بینی کرد.

به گزارش ایسنا، میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین در صفحه توییترش با بازنشر اظهارات اخیر معاون وزیر امور خارجه این کشور درباره مذاکرات احیای توافق هسته‌ای در وین، نوشت: از نظر بنده، هدف احیای برجام[توافق هسته‌ای] در نیمه دوم ماه نوامبر حاصل خواهد شد. هیچ بهانه‌ای برای از مسیر خارج شدن توافق هسته‌ای وجود ندارد. سرگئی ریابکوف، معاون وزیر امور خارجه روسیه پیش‌تر گفته بود: موضع ما این است که توافق در دسترس می‌باشد. متاسفانه خیلی از عوامل خارجی بر روی شرایط تاثیرگذار بوده‌اند و این باعث نمی‌شود که وظیفه رسیدن به نتیجه نهایی آسان‌تر شود. معاون وزیر خارجه روسیه بیان کرد: حصول این توافق به نفع همگی است و می‌تواند کمک جدی به تقویت امنیت در منطقه - که انواع و اقسام مشکلات را دارد – بکند.

تاکید مالی بر خروج برجام از دستور کار آمریکا

نماینده ویژه آمریکا در امور ایران در گفت‌وگویی با مطرح کردن ادعاهایی علیه ایران به سوالاتی درباره آخرین تحولات مذاکرات احیای برجام و جنگ روسیه و اوکراین پاسخ داد.

به گزارش ایسنا، روزنامه اورشلیم پست نوشت، رابرت مالی، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران در گفت‌وگو با شبکه سی‌ان‌ان گفت که دولت آمریکا بر این باور است که باید مانع دستیابی ایران به یک سلاح اتمی شود.

مالی گفت: دیپلماسی راه این است؛ ما باید ببینیم که آیا این دولت[ایران] دولتی است که می‌خواهد به یک توافق دست پیدا کند یا نه، اما در حال حاضر، تمرکز روی اتفاقاتی است که می‌افتد، چون مذاکرات متوقف شده است.

او در ادامه گفت که جو بایدن، رییس جمهور آمریکا از ابتدای ورود به کاخ سفید تاکید کرده که یکی از اولویت‌های اصلی او، ممانعت از دست‌یابی ایران به سلاح اتمی است و « او عقیده دارد و ما هم با او هم‌نظریم که دیپلماسی بهترین راه رسیدن به این هدف است.»

تاکید تهران بر وضع تحریم متقابل علیه اروپا

سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، تصمیم شورای وزرای خارجه اتحادیه اروپا در اعمال تحریم‌های یکجانبه علیه برخی مسؤلان و نهادهای ایرانی را قویا محکوم کرد و آن را به منزله نقض حقوق بین الملل و مصداق بارز مداخله در امور داخلی جمهوری اسلامی ایران دانست. به گزارش ایسنا، ناصر کنعانی در بیانیه‌ای در واکنش به فهرست جدید تحریمی اتحادیه اروپا علیه ایران گفت: جای تاسف عمیق دارد که انگیزه‌های خاص سیاسی و نیز استناد به اطلاعات بی‌پایه، تحریف شده و ادعاهای ساخته و پرداخته معاندین ملت ایران و رسانه‌های شناخته شده وابسته به آنها، مبنای چنین تصمیم غلط و غیرسازنده ای قرار می‌گیرد. وی تصمیم تحریمی شورای وزیران اتحادیه اروپا را حاکی از تداوم رویکرد مغرضانه و استفاده ابزاری از حقوق بشر برای نیل به اهداف سیاسی ارزیابی کرد و چنین تصمیمی را از اساس مردود و فاقد اثر و اعتبار خواند. سخنگوی دستگاه سیاست خارجی تاکید کرد: ملت بزرگ ایران پیش از این، اتحادیه اروپا و اعضای آن را، بدلیل بی عملی و همراهی با تحریم های غیر قانونی حداکثری آمریکا، ناقض بزرگ حقوق بشر قلمداد می‌کند. کنعانی با رد تمامی اتهامات وارده به اشخاص و نهادهای ایرانی افزود: در پاسخ به اقدام امروز شورای وزرای خارجه اتحادیه اروپا، به زودی تحریم هایی متقابل علیه اشخاص و نهادهای ذیربط اروپایی اعمال و اعلام خواهد شد. حسین امیرعبداللهیان هم در صفحه توییتر نوشت: «اتحادیه اروپا با اشتباه محاسباتی طی اقدامی غیر سازنده که مبتنی بر انبوهی از اطلاعات غلط بود، دوباره به ابزار نخنما و بی‌اثر تحریم علیه ایرانیان متوسل شد. اغتشاش و تخریب اموال عمومی در هیچ جای جهان تحمل نمی‌شود و ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست.» بر اساس این گزارش اتحادیه اروپا در روز دوشنبه (۱۷ اکتبر) تحریم‌هایی را علیه وزیر ارتباطات ایران، پلیس امنیت اخلاقی و بخش سایبری سپاه پاسداران اعمال کرد. این تحریم‌ها در ادامه حمایت غرب از ناآرامی‌های اخیر در ایران از سوی دیپلمات‌های ارشد اتحادیه اروپا علیه مقامات و نهادهای ایرانی انجام شده است. دویچه‌وله گزارش داده است که اتحادیه اروپا در پی مرگ مهسا امینی تحریم‌هایی را علیه ۱۵ شخص و چندین نهاد ایرانی اعمال کرد. رویترز نیز به نقل از آنالنا بربوک، وزیر خارجه آلمان، مدعی شد: ما بسته تحریمی (علیه ایران) را برای مجازات اعمال می‌کنیم. نام افرادی مانند عیسی زارع‌پور، محمد رستمی و حاج‌احمد میررضایی به عنوان اشخاص تحریم‌شده آمده است.»

تردیدهای جدی رقبای تهران درباره ناتوی خاورمیانه

«آنا جیکوبط» و «لور فوشر» در نشریه ریسپانسیبل استیت کرفت وابسته به اندیشکده کوئینسی می‌نویسندکه اسرائیل برای مهار آنچه «تهدید ایران» قلمداد می‌کند، به دنبال همکاری نظامی با کشورهای عربی خلیج فارس است و حتی از «ناتوی خاورمیانه» سخن می‌گوید؛ اما چنین مفهومی دست کم در آینده نزدیک نمی‌تواند چیزی بیش از یک افسانه باشد. محدودیت‌هایی برای گسترش روابط وجود دارد چرا که پایتخت‌های خلیج فارس معتقدند که اتحاد نظامی با تل آویو علیه تهران خطر بسیار بزرگی برای تحریک جنگ با ایران را به همراه خواهد داشت و مزایای محدودی دارد. از این رو، آنها صراحتا از هر چیزی که آنها را به طور مستقیم روبروی ایران قرار دهد، فاصله می‌گیرند. و فارغ از اینکه مذاکرات برای احیای توافق هسته ای ایران موفق باشد یا شکست بخورد، آنها احتمالا به همین مسیر ادامه خواهند داد.

یک رویکرد جدید در قبال ایران؟

عربستان سعودی و امارات متحده عربی که از دیرباز مواضع سخت تری از دیگر همسایگان خود در خلیج فارس در قبال ایران داشته اند، دو کشوری هستند که اخیرا تغییر رویکرد محسوسی داشته اند. مواضع امارات و عربستان درباره پیشنهاد اسرائیل منعکس کننده تغییر جهت گیری در سیاست آنها نسبت به روند متداول یک دهه گذشته است که دلیل اصلی آن هم این است که ریاض و ابوظبی به طور فزاینده در حال از دست دادن اعتماد خود به واشنگتن به عنوان ضامن امنیتی سنتی شان، هستند. این تغییر در جهت گیری تا اندازه ای به کاهش قدرت ایالات متحده در برابر بازیگران نوظهوری مانند چین نیز مربوط می‌شود و همچنین، منعکس کننده نتایج سیاست‌های دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ و وعده‌های بی عمل او درباره اقدامات ایالات متحده برای پادشاهی‌های خلیج فارس است.

به گزارش میدل ایست نیوز، کارزار «اعمال فشار حداکثری» ترامپ که با هدف وادار کردن ایران به تسلیم از طریق فشار اقتصادی و احیانا فشار نظامی اعمال شد، تنش‌ها را در منطقه تشدید کرد. اما درست در میانه همان تنش‌ها، آمریکا نشان داد که در دفاع نظامی از شرکای خود در خلیج فارس بی میل است. کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس در برابر اقدامات تلافی جویانه احتمالی ایران در صورت یک حمله آمریکایی یا اسرائیلی احساس آسیب پذیری شدیدی کردند. مساله ای که عربستان و امارات را بیشتر نگران کرد، واکنش کمرنگ دولت ترامپ به حمله به تاسیسات نفتی آرامکوی عربستان و همچنین حملات به کشتی‌های تجاری در آبراه خلیج فارس بود. ترور سردار ایرانی قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، توسط ایالات متحده که بدون توجه به احتمال انتقام گیری ایران از متحدان منطقه ای آمریکا صورت گرفت، کشورهای حاشیه خلیج فارس را بیشتر نگران کرد. امارات متحده عربی همین اواخر از نادیده گرفته شدن حملات هواپیماهای بدون سرنشین حوثی‌ها علیه ابوظبی در ژانویه ۲۰۲۲ از سوی دولت باید خشمگین شد. اینچنین بود که امارات و عربستان به این نتیجه رسیدند که باید راهی برای تامین امنیت خود بیابند. اگرچه هنوز ایران را تهدید می‌دانند و همچنان به طور گزینشی در اقدام نظامی، عمدتا از طریق نیروهای نیابتی، برای عقب راندن گروه‌های همسو با ایران در مناطق درگیری مانند یمن شرکت دارند، تصمیم گرفته اند تعامل دیپلماتیک را نیز به مجموعه ابزار خود اضافه کنند. (آنها با دیگر رقبای منطقه ای مانند ترکیه نیز همین کار را کرده‌اند.) اندکی پس از حملات به کشتی‌های تجاری در آبراه خلیج فارس در اواسط سال ۲۰۱۹، محمد بن زاید، ولیعهد امارات، چندین مقام ارشد امنیتی از جمله برادرش و مشاور امنیت ملی امارات، شیخ طحنون بن زاید، را برای گفت و گو درباره امنیت دریایی و کمک به فرونشاندن تنش‌ها به ایران اعزام کرد. دو کشور اوایل سال ۲۰۲۱ گفت و گوهای خود را گسترش دادند که به چندین دیدار مقامات اماراتی و ایرانی از جمله سفر دیگری از شیخ طحنون به ایران در پایان آن سال انجامید. در اوت ۲۰۲۲، امارات متحده عربی از احیای کامل روابط خود با ایران خبر داد و برای اولین بار در شش سال گذشته یک سفیر در تهران معرفی کرد. به موازات امارات، عربستان نیز در حال پیشبرد مذاکرات آشتی با ایران در نتیجه میانجی گری‌های عراق است.

به گزارش دیپلماسی ایرانی ، نشریه ریسپانسیبل استیت کرفت تاکید می‌کند ؛ اکنون که رهبران کشورهای عربی خلیج فارس برای بهبود روابط با ایران تلاش می‌کنند، بعید است که پیوستن به یک اتحاد نظامی ضدایرانی با اسرائیل را همسو با منافع خود قلمداد کنند. یک مقام سعودی تاکید کرد: «عربستان خواهان جنگ یا رویارویی با ایران نیست. قطعا چنین چیزی نمی‌خواهد. آخرین چیزی که ما می‌خواهیم این است که در میانه جنگ بین اسرائیل و ایران گرفتار شویم.» این در حالی است که ایران اعلام کرده اگرچه عادی سازی روابط کشورهای عربی خلیج فارس با اسرائیل را تحمل می‌کند، اما اگر آنها به اسرائیل اجازه دهند از خاک آنها برای عملیات نظامی یا اطلاعاتی علیه ایران استفاده کند، ایران از گزینه نظامی استفاده خواهد کرد.

برای دولت‌های عربی خلیج فارس در نزدیکی به اسرائیل یک سری ملاحظات سیاسی داخلی نیز وجود دارد چرا که تسریع چنین روابطی می‌تواند واکنش داخلی را برای این دولت‌ها در پی داشته باشد. بر اساس نتایج یک نظرسنجی که اخیر توسط موسسه واشنگتن برای سیاست خاور نزدیک انجام شده، حمایت عمومی در کشورهای خلیج فارس از پیوندهای محکم تر با اسرائیل بسیار اندک و تقریبا صفر است. حمایت مردمی در کشورهای عربی از تشکیل دولت فلسطینی همچنان بالاست. اما اگرچه مساله فلسطین همچنان اصلی ترین مانع عادی سازی روابط کشورهای خلیج فارس با اسرائیل قلمداد می‌شود، نگرانی آنها از تاثیرات عادی بر احتمال تشدید تنش‌ها با ایران را نیز نمی‌توان نادیده گرفت.با توجه به مسائل یاد شده، رویکرد ترجیحی امارات متحده عربی ایجاد توازن در روابط با ایران و اسرائیل بوده است. ابوظبی در راستای ایجاد روابط اقتصادی، فناوری و امنیتی با تل آویو گام برداشته و نه در جهت اتحاد نظامی، و از سوی دیگر در حال تقویت همکاری اقتصادی با تهران است. عربستان سعودی هم تلاش می‌کند روابط امنیتی و اقتصادی غیررسمی با اسرائیل را همزمان با تلاش‌ها برای مذاکرات با ایران پیش ببرد. همکاری امنیتی پشت پرده عربستان و اسرائیل ده‌ها سال است که وجود دارد و بعید است که قطع شود. در عین حال، انتظار می‌رود ریاض همچنان به مذاکرات با تهران درباره چگونگی کاهش تنش‌ها در خلیج فارس ادامه دهد.

یادداشت

آینده دولت عراق درسایه اتحاد مالکی و بارزانی

محمد مهدی ملکی

پس از یک‌سال فضای ناملایم و پر تنشی که منجر به هیاهوی سیاسی در عراق شده بود نهایتا هفته گذشته رئیس‌جمهور و نخست وزیر در آن کشور انتخاب شد و فضای سیاسی آن کشور از بُن بست خارج شد. بنابر رأی نمایندگان پارلمان عراق «عبداللطیف رشید» به عنوان رئیس جمهور انتخاب شد و همان روز هم «محمد شیاع سودانی» عهده‌دار تصدی پُست نخست وزیری و مکلف به تعیین کابینه شد که بر حسب قانون تا ۳۰ روز می‌تواند وزرای پیشنهادی خود را به پارلمان معرفی نماید. اما برای مشخص شدن آنکه چرا «برهم صالح» علی رغم برخورداری از حمایت گروه‌های سیاسی شیعه و کُرد در رقابت با «عبداللطیف رشید» بازنده شد، باید دید که چه افراد یا جریان‌های خاص سیاسی در عراق صحنه را به نفع وی و با چه اهدافی تغییر دادند.

بر اساس آنچه که از شواهد امر پیداست «مسعود بارزانی» و «نوری المالکی» رهبران حزب دموکرات کردستان و حزب الدعوه کسانی هستند با هدف کمرنگ کردن وجهه حزب «اتحادیه میهنی کردستان» و البته افزایش نفوذ و قدرت خودشان در دولت جدید به این اقدام دست زدند.

اما شاید اهداف و دلایل دیگری نیز برای مالکی و بارزانی در این موضوع بتوان متصور بود که از جمله آنها تصدی پست معاونت ریاست جمهوری عراق از سوی مالکی است که این امر با توجه به دور بودن وی از بدنه قدرت در چهارسال گذشته، دارای اهمیت است.

تسلط مالکی بر «عبداللطیف رشید» رئیس جمهور جدید باتوجه به آنکه وی در دوران نخست وزیری مالکی وزیر منابع آبی عراق بود، می‌تواند یکی از دلایل و انگیزه‌های شخصی مالکی برای تغییر فضا و کمک به انتخاب شدن رشید به عنوان رئیس جمهور به حساب آید.

علاوه بر این، «شیاع سودانی» که نخست وزیر مکلف به تشکیل دولت جدید است نیز از اعضای حزب الدعوه‌ای است که رهبر آن حزب نوری الماکی است و این نیز می‌تواند باتوجه به رویکرد مرید و مردای میان این دو فرد در حزب متبوعشان، نکته‌ای باشد که مالکی روی آن نیز حساب ویژه ای به منظور افزایش سطح نفوذ و قدرتش در دولت جدید باز کرده باشد.

از سوی دیگر هم، یکی از احتمالات آن است که مالکی بخواهد به نوعی پس از بدست آوردن قدرت در منطقه سبز بغداد تسویه حساب‌های شخصی خود را با برخی از جمله «جریان صدر» و رهبر آن مقتدی صدر، در دستورکار قرار دهد تا بدین ترتیب رقبای سیاسی‌اش را در فضای سیاسی در تنگنا قرار دهد.

بارزانی نیز برای خود اهداف و دلایلی را دارد که وی را مجاب به همکاری و اتحاد با مالکی کرده است که از جمله آن کمرنگ کردن نقش و سهم اتحادیه میهنی کردستان رقیب سنتی حزب دموکرات کردستان عراق است که این مهم نیز به واسطه مانع شدن از انتخاب برهم صالح به عنوان نامزد مورد حمایت اتحادیه میهنی برای رئیس جمهور شدن، محقق گردید.

علاوه بر این نیز، اتحاد میان این دو به شرط آنکه تداوم پیدا کند (الگوریتم رفتاری بارزانی در گذشته چنین امری را تایید نمی‌کند چرا که وی همواره نسبت به وعده‌هایش به متحدین خود بدعهد بوده است) و با فرض آنکه خواسته‌ها و اهداف مالکی در دولت جدید جامه واقعیت به خود بپوشد که این نیز جای تامل و ابهام دارد، می‌تواند برای بارزانی سودآور باشد چرا که مالکی در شرایط بسیار خوبی از منظر قدرت اجرایی و تاثیرگذاری بر روند تصمیم گیری‌ها در دولت جدید برخوردار خواهد شد.

به هرحال آنچه که مردم و مسئولین عراقی باید مورد توجه بیشتر قرار دهند آن است که همگی باید به «قانون اساسی» عراق تمکین کرده و «هویت ملی» خود را مقدم بر هویت قومی و مذهبی نمایند، همه مردم و مسئولین باید تمرین بُرد و باخت در رقابت‌های سیاسی را داشته باشند و بدانند که در فرایند دموکراتیک سیاسی آنچه که تعیین کننده است رأی و نظر مردم است.

یکی از اقداماتی که بسیار راهبردی و لازم است آنکه، احزاب سیاسی عراقی فارغ از شیعه، کُرد و سنی بودن آنها باید بر آموزش نیروهای جوان خود اهتمام ورزند و ساختار ذهنی آنها را مهیای پذیرش مسئولیت‌های سنگین در آینده نمایند تا کمتر نزاع‌ها و تنش‌هایی این چنین میان گروه‌ها و شخصیت‌های سیاست عراقی را در آینده شاهد باشیم.

نزاع‌هایی که ریشه آنها در کمرنگ بودن «هویت ملی» و مقدم دانستن منافع حزبی بر «منافع ملی» است.

در خاتمه این یادداشت هم آنکه، امیدواریم دولت جدید عراق بتواند با حمایت تمامی احزاب، گروه‌ها و شخصیت‌های سیاسی تاثیرگذار عراق بر مشکلات متعدد اقتصادی، معیشتی و البته تهدیدات امنیتی از سوی باقیمانده اعضای داعش فائق آید.

از سوی دیگر نیز سیاست خارجی متوازن را در دستور کار خود قرار دهد و اجازه ندهد که خاک آن کشور به محلی برای مستقر شدن گروه‌های مسلح کُردی ضد ایرانی بدل گردد.

پولیتیک

تکرار اظهارات مداخله‌جویانه بلینکن درباره ایران

وزیر امور خارجه آمریکا در دانشگاه استنفورد با مطرح کردن اظهاراتی مداخله‌جویانه درباره اتفاقات اخیر ایران، بر تلاش واشنگتن برای آزادی زندانیان آمریکایی در ایران تاکید کرد.

به گزارش ایسنا، وبگاه وزارت امور خارجه آمریکا نوشت، آنتونی بلینکن با حضور در یک جلسه پرسش و پاسخ در دانشگاه استنفورد در پاسخ به سوالی درباره زندانیان آمریکایی در ایران، با توجه به حادثه اخیر در زندان اوین گفت: ما برای آزادی تمامی آمریکایی‌هایی که به طور غیرقانونی زندانی شده‌اند، تلاش می‌کنیم، از جمله سیامک نمازی و عماد شرقی که در ایران در زندان اوین هستند. ما هر روز روی این موضوع کار می‌کنیم.

بلینکن با اشاره به حادثه چند شب پیش در زندان اوین گفت: ما وقتی موضوع اوین را فهمیدیم، فورا با کشورهای مختلف در سراسر دنیا، از جمله حافظ منافع ما سوییس، که ممکن بود اشراف بهتر واطلاعات بیشتری درباره آنچه در داخل ایران رخ می‌دهد، داشته باشند، تماس گرفتیم تا مطمئن شویم به دو شهروند ما در آن‌جا آسیبی نرسیده است.

او با تکرار اظهارات مداخله‌جویانه‌اش درباره اتفاقات اخیر ایران مدعی شد: این بازتاب نارضایتی و خشمی بزرگ در میان بسیار از مردم در جامعه ایران نسبت به مسیر کشورشان و اداره آن است.

رویداد

درخواست آرژانتین از قطر برای بازداشت محسن رضایی

کانون جهانگردی و اتومبیلرانی جمهوری اسلامی ایران و کلوب اتومبیلرانی بین‌المللی عراق برای تسهیل در ورودِ موقت وسایل نقلیه موتوری از طریق زمینی و آبی، تفاهم‌نامه همکاری امضاء کردند.

به گزارش ایسنا بنابر اعلام روابط عمومی کانون جهانگردی و اتومبیلرانی، این تفاهم‌نامه میان محمدحسین صوفی ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل کانون جهانگردی و اتومبیلرانی ـ و طلال فنار الفیصل ـ رییس کلوب اتومبیلرانی بین‌المللی عراق ـ با موضوع تسهیل ورود موقت وسایل نقلیه موتوری بین دو کشور ایران و عراق با استفاده از سیستم جهانی کارنه دوپاساژ برای مدیریت ورود موقت و ضمانت خروج وسایل نقلیه موتوری از مرزهای بین‌المللی زمینی و آبی بین دو کشور، امضاء شد.

این تفاهم نامه با توجه به وجود اشتراکات متعدد بین دو کشور همسایه ایران و عراق در حوزه‌های دینی، فرهنگی، تاریخی، اجتماعی و اقتصادی و در راستای توسعه روابط گردشگری بین دو کشور، با هدف تسهیل تردد زمینی و آبی اتباع ایرانی و عراقی با وسایل نقلیه موتوری به کشورهای طرف مقابل با استفاده از ظرفیت اسناد گمرگی بین‌المللی مذکور در کنوانسیون ورود موقت ۱۹۹۰ استانبول و مورد تأیید و حمایت فدراسیون بین المللی اتومبیلرانی و اتحادیه جهانی گردشگری به امضاء طرفین رسید.

بر اساس این تفاهم‌نامه، زائران ایرانی در هر زمانی از سال یا شبانه‌روز که قصد زیارت عتبات عالیات و حرمین شریفین را داشته باشند می‌توانند از طریق مرزهای زمینی و آبی وارد کشور عراق شده و به زیارت مشرف شوند.

امکان تردد زمینی و آبی در تمام روزهای سال بین دو کشور با نظم و ساختار مورد توافق طرفین، راهکارهای تقویت همکاری‌های مشترک در زمینه تسهیل در تردد زمینی و آبی، رفع موانع موجود در مرزها، راه‌های تسهیل و تسریع تردد مسافران از طریق مرزهای مشترک دو کشور، موضوعاتی است که بر اساس این تفاهم‌نامه مورد بررسی و برنامه‌ریزی قرار می‌گیرد.